

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ปัญหาการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหาร
โดย : ร้อยเอก นิติน ออรุ่งโรจน์
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต ปีที่เสนอ 2540

ด้วยเหตุที่รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีกำลังทหารเพื่อกระทำการให้บรรลุถึงประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาความมั่นคง หรือการพัฒนาประเทศ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ ทหารจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กับรัฐตามกฎหมายมหาชนที่จะมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการที่จะไม่ถูกลงทัณฑ์ตามอำเภอใจ โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิในเชิงป้องกันหรือการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหาร ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงหลักนิติรัฐที่ถือว่าการกระทำของฝ่ายปกครองต้องเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายและโดยชอบธรรม อันได้แก่ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการรับฟัง และหลักการต้องให้เหตุผล พร้อมไปกับหลักความเด็ดขาดในการบังคับบัญชาทหาร โดยหาจุดสมดุลระหว่างหลักทั้งสองด้านนี้

งานวิจัยนี้จะกล่าวถึงหลักการสำคัญดังกล่าว และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึงขั้นตอนการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหารในปัจจุบันว่า มีแนวคิดในการให้ความคุ้มครองสิทธิของทหารตามหลักนิติรัฐเพียงใด รวมทั้งจะต้องไม่ให้หลักความเด็ดขาดในการบังคับบัญชาทหารหมดสิ้นไปด้วย ทั้งนี้ปรากฏหลักเกณฑ์ของการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหารตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 และคำชี้แจงกองทัพบก เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและ

นายทหารพระธรรมนูญเกี่ยวแก่การสืบและสอบสวนคดี ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2493 ซึ่งได้พบว่า ยังมีข้อบกพร่องหลายประการ กล่าวคือ การให้อำนาจอย่างมากแก่ผู้บังคับบัญชาในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง การไม่กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำเนินการทางวินัย และการไม่กำหนดกระบวนการรับฟังให้ชัดเจนในกรณีความผิดไม่ปรากฏชัดแจ้ง การขาดความยืดหยุ่นในการให้เหตุผลก่อนสั่งลงทัณฑ์ และความล่าช้าของการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหาร จึงสมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ของการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหารที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 และกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง